

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Komisja Spraw Zagranicznych

2008/2104(INI)

3.2.2009

PROJEKT SPRAWOZDANIA

wraz z projektem zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Rady w sprawie
nowej umowy między UE a Rosją
(2008/2104(INI))

Komisja Spraw Zagranicznych

Sprawozdawca: Janusz Onyszkiewicz

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO DLA RADY	3
PROJEKT ZALECENIA (B6-0373/2007)	9

PROJEKT ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO DLA RADY

wraz z projektem zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Rady w sprawie nowej umowy między UE a Rosją (2008/2104(INI))

Parlament Europejski

- uwzględniając projekt zalecenia dla Rady, który złożył Janusz Onyszkiewicz w imieniu grupy politycznej ALDE w sprawie stosunków między UE a Rosją (B6-0373/2007),
- uwzględniając umowę o partnerstwie i współpracy między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi z jednej strony a Federacją Rosyjską z drugiej strony¹, która weszła w życie w dniu 1 grudnia 1997 r. i wygasła w 2007 r., jednak została automatycznie przedłużona,
- uwzględniając decyzję Rady z dnia 26 maja 2008 r. o otwarciu negocjacji z Federacją Rosyjską w sprawie nowej umowy i wznowienie tych negocjacji w grudniu 2008 r.,
- uwzględniając cel UE i Rosji określony we wspólnym oświadczeniu wydanym po zakończeniu szczytu w Sankt Petersburgu w dniu 31 maja 2003 r., dotyczący utworzenia wspólnej przestrzeni gospodarczej, wspólnej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, przestrzeni współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa zewnętrznego oraz przestrzeni badań naukowych i edukacji z uwzględnieniem aspektów kulturalnych, a także uwzględniając przyjęte w tym kontekście plany działania,
- uwzględniając umowę o ułatwieniach wizowych i readmisji z 2006 r. zawartą między Federacją Rosyjską a Wspólnotą Europejską,
- uwzględniając Europejską Kartę Energetyczną podpisaną w dniu 17 grudnia 1991 r. oraz Traktat Karty Energetycznej otwarty do podpisu w dniu 17 grudnia 1994 r., który wszedł w życie w kwietniu 1998 r., a także uwzględniając dialog między UE a Rosją w kwestiach energetycznych zainicjowany podczas szóstego szczytu UE-Rosja w dniu 30 października 2000 r. w Paryżu,
- uwzględniając konsultacje między UE a Rosją na temat praw człowieka oraz brak konkretnych rezultatów tych rozmów,
- uwzględniając toczące się negocjacje w sprawie przystąpienia Federacji Rosyjskiej do Światowej Organizacji Handlu (WTO),
- uwzględniając liczne wiarygodne raporty rosyjskich i międzynarodowych organizacji pozarządowych dotyczące utrzymujących się poważnych naruszeń praw człowieka w Rosji, a także orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczące Czeczenii oraz dużą liczbę takich spraw rozpatrywanych obecnie przez Trybunał,

¹ Dz.U. L 327 z 28.11.1997, s. 1.

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Federacji Rosyjskiej, w tym szczególnie rezolucje z dnia 18 grudnia 2008 r.¹, 13 marca 2008 r.², z dnia 10 maja 2007 r. w sprawie szczytu UE-Rosja, który odbędzie się w Samarze w dniu 18 maja 2007 r.³, z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie szczytu UE-Rosja w Chanty-Mansyjsku w dniach 26-27 czerwca 2008 r.⁴, z dnia 25 października 2006 r. w sprawie stosunków UE-Rosja po zabójstwie rosyjskiej dziennikarki Anny Politkowskiej⁵, z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie szczytu UE-Rosja⁶ oraz z dnia 13 grudnia 2006 r. w sprawie szczytu UE-Rosja w Helsinkach w dniu 24 listopada 2006 r.⁷,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 maja 2005 r. w sprawie stosunków między Unią Europejską a Rosją⁸,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie stosunków gospodarczych i handlowych UE z Rosją⁹, w której stwierdzono, że „sytuacja [w dziedzinie] praw człowieka w Rosji powinna stanowić integralną część agendy politycznej UE i Rosji” i że „rozbudowana współpraca gospodarcza pomiędzy Rosją i UE musi opierać się na wysokich demokratycznych standardach i na zasadach wolnego rynku”,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 września 2008 r. w sprawie sytuacji w Gruzji¹⁰,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 września 2007 r. w sprawie wspólnej europejskiej polityki zagranicznej w dziedzinie energetyki¹¹,
- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 17 stycznia 2008 r. w sprawie podejścia do polityki regionalnej w regionie Morza Czarnego¹² oraz w sprawie skuteczniejszej polityki UE wobec Południowego Kaukazu: od obietnic do działań¹³,
- uwzględniając wspólne oświadczenie Stałej Rady Partnerstwa UE-Rosja z dnia 22 listopada 2007 r. dotyczące wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości,
- uwzględniając wspólne oświadczenie Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy i Zgromadzenia Parlamentarnego OBWE dotyczące wyborów do rosyjskiej Dumy, które odbyły się w dniu 2 grudnia 2007 r.,
- uwzględniając art. 114 ust. 3 oraz art. 83 ust. 5 Regulaminu,

¹ Teksty przyjęte, P6_TA-PROV(2008)0642.

² Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0105.

³ Dz.U. C 76 E z 27.3.2008, s. 95.

⁴ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0309.

⁵ Dz.U. C 313 E z 20.12.2006, s. 271.

⁶ Teksty przyjęte, P6_TA(2007)0528.

⁷ Dz.U. C 317 E z 23.12.2006, s. 474.

⁸ Dz.U. C 117 E z 18.05.06, s. 235.

⁹ Dz.U. C 146 E z 12.06.08, s. 95.

¹⁰ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0396.

¹¹ Teksty przyjęte, P6_TA(2007)0413.

¹² Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0017.

¹³ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0016.

- uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinie Komisji Handlu Międzynarodowego, jak również Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (A6-0000/2009),
- A. mając na uwadze, że stosunki UE z Rosją pozostają ważnym partnerem w celu budowania pragmatycznej współpracy i że UE łączy z Rosją nie tylko interesy gospodarcze i handlowe, ale też cel działania na arenie międzynarodowej oraz w ramach sąsiedztwa europejskiego; mając na uwadze, że ściślejsza współpraca i dobrosąsiedzkie stosunki między UE a Rosją powinny mieć podstawowe znaczenie dla stabilności, bezpieczeństwa i dobrobytu całej Europy,
- B. mając na uwadze, że masowa kontrofensywa Rosji spowodowana wkroczeniem wojsk gruzińskich do Osetii Południowej, rozszerzona na inne obszary Gruzji przy masowym wykorzystaniu sił pancernych i powietrznych, jak również niesprowokowana masowa operacja wojskowa w Abchazji, w tym atak na gruzińskie porty morskie i ich okupacja, a następnie uznanie dwóch separatystycznych regionów Osetii Południowej i Abchazji stawia pod znakiem zapytania ideę stworzenia razem z Rosją wspólnej przestrzeni bezpieczeństwa w Europie,
- C. mając na uwadze, że Rosja powinna przyczyniać się do utrzymania stabilności finansowej i politycznej oraz poczucia bezpieczeństwa w Europie i na świecie, szczególnie w ramach wspólnego sąsiedztwa, a także angażować się w takie kwestie, jak rozprzestrzenianie broni jądrowej, walka z terroryzmem, handlem narkotykami i zorganizowaną przestępczością oraz zapobieganie zmianom klimatycznym,
- D. mając na uwadze, że w negocjacjach na temat nowej umowy mającej na celu zacieśnienie współpracy między UE a Federacją Rosyjską należy poruszyć kwestię pełnego przestrzegania przez Rosję porozumień podpisanych 12 sierpnia i 8 września 2008 r. w związku z konfliktem w Osetii Południowej i Abchazji, które powinno być niezbędnym warunkiem uwieńczonego sukcesem zakończenia rozmów,
- E. mając na uwadze, że zawarcie umowy dotyczącej przyszłej współpracy ma podstawowe znaczenie dla dalszego rozwoju i zacieśnienia współpracy między obiema stronami; mając na uwadze, że polityka UE wobec Rosji musi się opierać na jedności i solidarności i że UE powinna zająć spójne stanowisko,
- F. mając na uwadze, że nowa szeroko zakrojona umowa, która ma zastąpić obecną umowę o partnerstwie i współpracy, musi być lepsza pod względem jakości, odzwierciedlać pełny zakres współpracy, nowe realia XXI w., a także zgodność z zasadami stosunków międzynarodowych oraz poszanowanie demokratycznych norm i praw człowieka,
- G. mając na uwadze, że Federacja Rosyjska jest członkiem Rady Europy i tym samym zobowiązała się do realizacji celów Rady, do których należą w szczególności: wspieranie demokracji i przestrzeganie praw człowieka oraz umacnianie demokracji i stabilności w Europie,
- H. mając na uwadze, że liczne raporty organizacji pozarządowych i niezależnych ekspertów wskazują, że wprowadzona w 2006 r. ustawa dotycząca organizacji pozarządowych i inne środki przyjęte przez rząd rosyjski, w tym prawodawstwo dotyczące walki

z ekstremizmem, naruszają poważnie wolność wypowiedzi oraz utrudniają działalność związaną z prawami człowieka i społeczeństwem obywatelskim w Rosji,

- I. mając na uwadze, że Federacja Rosyjska sprzeciwiła się podjęciu efektywnych działań w celu zagwarantowania położenia kresu nieustającym nadużyciom i bezkarności przestępców, mimo że w coraz większej liczbie orzeczeń Europejski Trybunał Praw Człowieka uznaje Rosję za winną stałych poważnych naruszeń praw człowieka, w tym egzekucji pozasądowych, tortur i wymuszonych zaginięć,
 - J. mając na uwadze, że stosunki gospodarcze i handlowe między UE a Federacją Rosyjską powinny opierać się na zasadach wzajemności, trwałości, przejrzystości, przewidywalności, wiarygodności, niedyskryminacji i dobrego zarządzania,
 - K. mając na uwadze, że w dziedzinie bezpieczeństwa energetycznego stosunki między UE i Rosją cechuje duży potencjał pozytywnej i konstruktywnej wzajemnej zależności, o ile partnerstwo opiera się na zasadzie niedyskryminacji i sprawiedliwego traktowania oraz na równych warunkach rynkowych,
 - L. mając na uwadze, że podczas szczytu Rady Europejskiej w Brukseli w dniach 15-16 czerwca 2006 r. zalecono zakończenie negocjacji w sprawie Protokołu przejściowego do Europejskiej Karty Energetycznej, zabezpieczenie ratyfikacji Traktatu Karty Energetycznej przez wszystkich sygnatariuszy karty oraz zwrócenie się do Komisji, szczególnie w kontekście obecnego kryzysu gazowego, o określenie elementów porozumienia z Rosją w sprawie energii w ramach umowy zastępującej umowę o partnerstwie i współpracy,
1. występuje do Rady z następującymi zaleceniami:
- a) należy nadal domagać się szeroko zakrojonej umowy obejmującej pełny zakres współpracy między stronami i stanowiącej krok naprzód w stosunku do obecnej umowy o partnerstwie i współpracy;
 - b) należy wyrazić wobec rządu rosyjskiego zaniepokojenie w związku z rosnącymi ograniczeniami rosyjskiego społeczeństwa obywatelskiego i wezwać władze rosyjskie do przestrzegania wolności wypowiedzi i stowarzyszania się poprzez dostosowanie prawodawstwa dotyczącego społeczeństwa obywatelskiego do europejskich i międzynarodowych zobowiązań Rosji, a także do podjęcia szybkich i skutecznych działań w celu stworzenia sprzyjających warunków pracy dla organizacji praw człowieka;
 - c) należy wezwać rząd rosyjski do pełnego wdrożenia decyzji Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, zapewnienia możliwości pociągania do odpowiedzialności za popełnione w przeszłości nadużycia i położenia kresu powtarzającym się naruszeniom prawa;
 - d) należy domagać się włączenia przepisów Traktatu Karty Energetycznej i protokołu przejściowego do nowej umowy, wzywając Rosję ponownie do ratyfikacji tych aktów, mając na uwadze stanowisko Parlamentu, zgodnie z którym partnerzy powinni mieć możliwość negocjowania zapisów wykraczających poza traktat, na

przykład dotyczących pogłębienia współpracy i objętych nią dziedzin, przy czym zakres umowy nie może być pod żadnym warunkiem węższy niż w przypadku obecnego porozumienia zawartego przez strony w ramach umowy o partnerstwie i współpracy;

- e) należy wezwać rząd rosyjski – wraz z UE i pozostałymi krajami będącymi członkami grupy kontaktowej ds. Kosowa – do pozytywnego zaangażowania się w poszukiwania trwałego politycznego rozwiązania dla przyszłości Kosowa i dla dalszego umacniania stabilności w regionie Bałkanów Zachodnich;
- f) należy wezwać rząd Rosji do okazania swojego zaangażowania na rzecz konstruktywnego uregulowania, wspólnie z Gruzją i UE, kwestii „warunków bezpieczeństwa i stabilności w Abchazji i Osetii Południowej zgodnie z ustaleniami zawartymi w porozumieniu z dnia 8 sierpnia 2008 r.;
- g) w odpowiedzi na apele wyrażane we wszystkich odnośnych rezolucjach ONZ należy wyrazić wobec rządu rosyjskiego zaniepokojenie z powodu decyzji o uznaniu Abchazji i Osetii Południowej, ponieważ kroki te osłabiają integralność terytorialną Gruzji i podważają rolę Rosji jako bezstronnego mediatora w procesie pokojowym;
- h) należy domagać się, by cel ruchu bezwizowego z Rosją był realizowany w świetle rozporządzenia Rady (WE) nr 539/2001¹, które stanowi, że odstępnie od obowiązku wizowego powinno podlegać dokładnej ocenie pod względem szeregu kryteriów, w tym nielegalnej imigracji, polityki społecznej i bezpieczeństwa oraz stosunków zewnętrznych UE z państwami trzecimi, z uwzględnieniem skutków spójności regionalnej i zasady wzajemności;
- i) zgodnie z umową o ułatwieniach w wydawaniu wiz krótkoterminowych między UE a Rosją należy zwrócić się do władz rosyjskich o jasne zobowiązanie się do ograniczenia przeszkód biurokratycznych stosowanych jednostronnie w stosunku do wszystkich osób podróżujących, takich jak konieczność posiadania zaproszenia i meldunku po przyjeździe; należy pamiętać, że zmiany, które nastąpiły w rosyjskich przepisach wizowych w ostatnich latach, oraz zaprzestanie wydawania wielokrotnych wiz biznesowych może mieć negatywne skutki dla stosunków gospodarczych i handlowych między UE a Rosją; ponadto należy mieć na uwadze stanowisko Parlamentu, zgodnie z którym ułatwienia podróżne dla posiadaczy paszportów rosyjskich powinny być ograniczone wyłącznie do obywateli Rosji; należy wezwać Komisję do pilnego zajęcia się tą kwestią;
- j) należy zająć się pilnie kwestią wiz i tranzytu do i z Kaliningradu, o ile to możliwe, obejmując cały obwód kaliningradzki systemem lokalnego ruchu granicznego;
- k) w ramach obecnych negocjacji w sprawie przystąpienia do WTO należy wezwać władze rosyjskie, by nie zawieszały niektórych z już wynegocjowanych

¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Dz.U. L 81 z 21.3.2001, s. 1).

i uzgodnionych zobowiązań i by w pełni przestrzegały porozumienia dotyczącego przystąpienia do WTO zawartego między UE a Rosją w 2004 r. poprzez zniesienie wszelkich dyskryminujących opłat, w szczególności za towarowe przewozy kolejowe, oraz stopniowe zniesienie ceł eksportowych na surowe drewno; należy zażądać, by prawodawstwo dotyczące inwestycji w sektorach strategicznych było zgodne z obecnymi i przyszłymi zobowiązaniami Rosji w ramach WTO oraz z obecną umową o partnerstwie i współpracy;

- l) należy wezwać Rosję do wywiązania się z zobowiązania dotyczącego stopniowego zniesienia opłat za przeloty nad Syberią i do podpisania porozumienia osiągniętego w tej kwestii na szczycie w Samarze;
 - m) należy rozważyć wspólnie z rządem rosyjskim plany dotyczące zawarcia umów o wolnym handlu z kilkoma krajami, co może mieć wpływ na stworzenie wspólnej przestrzeni gospodarczej z Rosją;
 - n) przyjmując z zadowoleniem niedawne zmiany, należy wezwać Rosję do dalszej poprawy prawodawstwa i egzekwowania prawa w dziedzinie ochrony praw własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej w celu zwiększenia konkurencyjności oraz poprawy klimatu inwestycyjnego poprzez dostosowanie systemów regulacyjnych do najwyższych norm międzynarodowych; należy wezwać władze rosyjskie, zanim Rosja zostanie członkiem WTO, do dostosowania części IV rosyjskiego Kodeksu cywilnego dotyczącej praw własności intelektualnej oraz odnośnych przepisów proceduralnych do zasad WTO i porozumień międzynarodowych, szczególnie zaś Porozumienia w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (TRIPS), oraz do zagwarantowania jego pełnego wdrożenia, co umożliwi skuteczną walkę z podrabianiem i piractwem;
 - o) należy zająć się wspólnie z rządem rosyjskim szeregiem kwestii związanych z transportem morskim, w tym swobodą żeglugi przez Cieśninę Pilawską, dostępem floty UE do korytarza prowadzącego do Azji wzdłuż północnego terytorium Rosji oraz możliwymi zagrożeniami środowiskowymi wynikającymi z nasilenia ruchu tankowców na Morzu Bałtyckim;
2. zwraca się do Rady i Komisji o regularne i pełne informowanie Parlamentu Europejskiego o postępach negocjacji;
 3. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszego zalecenia Radzie oraz przedstawienia go do wglądu Komisji, jak również Dumie, rządowi i prezydentowi Federacji Rosyjskiej.

1.10.2007

PROJEKT ZALECENIA (B6-0373/2007)

zgodnie z art. 114 ust. 1 Regulaminu

złożył Janusz Onyszkiewicz

w imieniu grupy politycznej ALDE

w sprawie stosunków między Unią Europejską a Rosją

Parlament Europejski,

- uwzględniając negocjacje w sprawie nowej umowy o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską a Rosją,
 - uwzględniając nadchodzące w Rosji wybory powszechne w grudniu 2007 r. oraz wybory prezydenckie na wiosnę 2008 r.,
 - uwzględniając znaczące wyzwania, wobec których stoją stosunki UE-Rosja oraz wzrastające tendencje autorytarne widoczne nie tylko w samej Rosji, ale również w jej stosunkach zewnętrznych,
 - uwzględniając art. 114 ust. 1 Regulaminu,
- A. mając na uwadze ogromne znaczenie Rosji dla stabilizacji i dobrobytu w Europie i na świecie,
- B. mając na uwadze, że UE wielokrotnie podkreślała swoje zaangażowanie w osiągnięcie strategicznego partnerstwa z Rosją w oparciu o demokratyczne wartości,
- C. mając na uwadze rosnącą konieczność zdecydowanej, silnej i ogólnej polityki UE w odniesieniu do Rosji,
1. występuje do Rady z następującymi zaleceniami:
- a) kontynuowanie prac dotyczących rozwiązań kwestii handlowych, które blokują rozpoczęcie negocjacji w sprawie porozumienia o partnerstwie i współpracy pomiędzy UE i Rosją;
 - b) opracowanie jasnej strategii dotyczącej szerszego wdrożenia przez Rosję zasad demokratycznych i poszanowania wartości podstawowych – wspólnych wartości,

które muszą stanowić podstawę przyszłych stosunków;

- c) kontynuowanie prac nad przystąpieniem Rosji do WTO i przyjęcie przez Rosję nowoczesnych zasad dotyczących działalności biznesowej i inwestycyjnej w prawdziwie niezależnym sektorze prywatnym;
 - d) kontynuowanie prac nad przystąpieniem Rosji do Karty Energetycznej i pozytywny wynik procesu ratyfikacyjnego;
2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszego zalecenia Radzie oraz przedstawienia go do wglądu Komisji, państwom członkowskim oraz Dumie i rządowi Rosji.